Колектив музею Юліуша Словацького радий презентувати широкому колу поціновувачів книгу: «Юліуш Словацький в українських перекладах», присвячену польському поету-романтику (1809-1849), який народився у Кременці.

Олена Гаськевич,

старший науковий співробітник обласного

літературно-меморіального музею Юліуша Словацького в Кременці

Це – друге видання музею Юліуша Словацького в Кременці із серії «Творча спадщина Юліуша Словацького в перекладах українською мовою», доповнене і удосконалене, містить 551 сторінку. Редактор і упорядник – директор музею Тамара Сеніна. Співпраця – наукові працівники музею – Оксана Зуб, Олена Гаськевич, Наталія Перескокова. Коректура польськомовних текстів – канд.філ.н. Аліна Шульган. Книга у твердій обкладинці, ілюстрована графчними малюнками львівського художника Валерія Бортякова. Проєкт реалізовано завдяки фінансовому сприянню Генерального Консульства РП у Луцьку. Видання, на нашу думку – актуальне і своєчасне, оскільки має цілком конкретних адресатів. Це – учнівська та студентська молодь краю, яка на уроках історичного краєзнавства знайомиться із постаттю великого земляка; україномовні відвідувачі музею Юліуша Словацького, яких «зачепила» історія життя поета, і вони прагнуть пізнати ближче його поетичну спадщину; усі українці, що бажають, ознайомившись із творами Великого Кременчанина, доторкнутися до скарбів його душі;

дослідники творчості Словацького, які, завдяки продуманій структурі книги, можуть використати її у своїй праці. Книга стане у пригоді також польськомовним читачам, оскільки Вступне Слово Слідами Короля Духа та біограми українських перекладачів поезії Словацького перекладено польською.

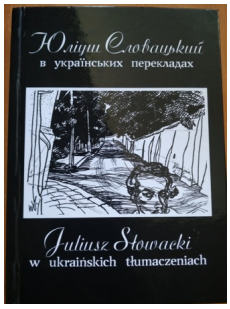

Після Вступного Слова, що містить біографію Поета, уміщено статтю директорки музею Тамари Сеніної Юліуш Словацький у колі українських перекладачів[1]. Авторка показує різноманіття видатних постатей українських інтелектуалів – поетів, перекладачів, літературознавців на тлі тих історичних процесів, які, великою мірою зумовлювали їх долі. Т. Сеніна аналізує переклади здійсненими українськими класиками – Михайлом Старицьким, Оленою Пчілкою, Богданом Лепким. Особлива увага у статті приділена поетам доби «розстріляного відродження», дисидентам, «шістдесятникам» - Івану Світличному, Миколі Фененку, Григорію Коваленку і ін.
[2]

Сторінки 36 -192 книги містять 83 вибрані ліричні твори Юліуша Словацького мовою оригіналу. Твори у перекладах українською мовою згруповані у три розділи за хронологією життя перекладачів. Загалом книга містить переклади 41 автора. Частина поезій Словацького неодноразово повторюється у перекладах різних авторів. На думку упорядників, це дасть змогу літературознавцями, дослідникам здійснювати порівняння різних перекладів та звіряти їх із тут же уміщеними оригіналами.

Кожному перекладу передує коротка біограма його автора, яка має і польськомовний відповідник. Кожна біограма проілюстрована фотографією перекладача. Ознайомлення із біограмами наблизить читачеві такі різні за періодом діяльності, походженням, умовами життя постаті осіб, що цікавилися поезією Ю.Словацького, взяли на себе місію донести її до українського адресата. Лише усвідомивши кожного із них в контексті епохи, у яку він жив, можна оцінити їх персональний внесок у скарбницю світової поезії. Ми свідомі того, що переклади дуже різняться за майстерністю. Зумовлено це періодом та

регіоном проживання автора, а відповідно і польським, австрійським чи російським літературними впливами, рівнем володіння мовою оригіналу та й загалом – мірою таланту. Приміром, важко читається архаїчний переклад Івана Верхратського (1846-1919), родом із с. Більче Борщівського району, однак він є особливо цінним для дослідників як один із перших перекладів Словацького українською.[3]

Багато із перекладачів особисто пов'язані із Кременцем, родинною садибою Словацьких та його музеєм. Це і Олена Пчілка, що неодноразово бувала у Кременці[4]; і академік Максим Рильський,
[5]
що головував у Кременці на виїздній сесії АН України у 1959 році з нагоди 150 річниці від дня народження Словацького; і інший класик – академік Микола Бажан
[6]
,що теж головував тут на вихідній сесії АН УРСР в 160 річницю народження поета. Дотепер на подвір'ї родинної садиби Словацьких шумлять дві берези, посаджені ним тут разом із польським класиком Ярославом Івашкевичем; і Іван Глинський
[7]
, що також приїздив до Кременця і тривалий час листувався із завідувачкою літературним відділом кременецького краєзнавчого музею Маргаритою Гецевич. У книзі уміщено переклади сучасних поетів- приятелів музею Юліуша Словацького, неодноразових учасників «Діалогу Двох Культур». Серед них особливою є постать сучасного класика, громадсько-політичного діяча та дипломата Дмитра Павличка, - Героя України та Почесного громадянина м. Кременець, одного із ініціаторів започаткування традиції українського-польських зустрічей в родинній садибі Словацького
[8]
. Також тут друкуються переклади громадського діяча, дипломата Романа Лубківського,що від 2006 року і до кінця життя брав участь у «Діалозі Двох Культур»
[9]
, Ростислава Радишевського
[10]
, члена-кореспондента НАН України, полоніста - найвідомішого в Україні дослідника

творчості Юліуша Словацького, Станіслава Шевченка
[11]
(Київ) та Романа Ладики
[12]
(Тернопіль) – усі вони друзі музею Юліуша Словацького, сталі учасники «Діалогів».

Особливо варто виділити перекладачів-кременчан, яким постать Словацького була близька з дитинства. Поет сприймався ними як земляк, приятель, що жив на сусідній вулиці, хоча їх і розділяло століття. Це – репресована письменниця-шістдесятниця Галина Гордасевич[13], місцевий художник та поет Іван Гарасевич[14] і, зокрема, Маргарита Гецевич
[15]
, завідувачка літературного відділу Кременецького краєзнавчого музею, що понад 30 років плекала у Кременці пам'ять про Юліуша Словацького. Маємо надію, що книга Юліуш Словацький в українських перекладах послужить популяризації Юліуша Словацького– поляка, народженого в Україні, поета-візіонера, що майже 200 років тому випророкував «…що Україна знов колись воскресне!».

---

[1]ЮліушСловацький в українських перекладах. Ред. Т. Сеніна. Тернопіль. Терно-граф. 2019. 12. с.

[2]tamże, 31-33 с.

[3]tamże, 195-196 с.

[4]tamże, 204-208 с.

[5]tamże, 255-263 с.

[6]tamże, 272-285 c.

[7]tamże, 349-355 c.

[8]tamże, 292-342 c.

[9]tamże, 360-392 c.

[10]tamże, 393-398 c.

[11]tamże, 399-406 c.

[12]tamże, 475-492 c.

[13]tamże, 464-465 c.

[14]tamże, 503-504 c.

[15]tamże, 466-468 c.